

KONCEPCJA
FUNKCJONOWANIA I ROZWOJU
SPECJALNEGO OŚRODKA SZKOLNO – WYCHOWAWCZEGO
DLA DZIECI SŁABOWIDZĄCYCH NR 8
IM. DR ZOFII GALEWSKIEJ W WARSZAWIE

Warszawa 2016 rok

**KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA I ROZWOJU SPECJALNEGO OŚRODKA
SZKOLNO – WYCHOWAWCZEGO DLA DZIECI SŁABOWIDZĄCYCH NR 8
IM. DR ZOFII GALEWSKIEJ W WARSZAWIE**

WSTĘP

W prezentowanej koncepcji funkcjonowania i rozwoju Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci Słabowidzących nr 8 im. dr Zofii Galewskiej w Warszawie przedstawiono aktualny stan funkcjonowania Ośrodka, ofertę edukacyjną i rewalidacyjną, informacje dotyczące uczniów, kadry oraz bazy lokalowej, jaką dysponuje placówka oraz przedstawiono kierunki działań, które powinny przyczynić się do rozwoju Ośrodka w konkretnych obszarach.

W koncepcji uwzględniono zasady funkcjonowania placówek oświatowych określone przez obowiązujące akty prawne (w szczególności uchwała o systemie oświaty, uchwała Karta Nauczyciela, rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej) oraz wytyczne *Programu rozwoju edukacji w Warszawie w latach 2013 – 2020*. Koncepcja poniższa uwzględnia pięcioletni program rozwoju Ośrodka na lata 2014/2015 – 2018/2019 opracowany i przyjęty przez Radę Pedagogiczną Ośrodka i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców. Uwzględnia ona również wnioski z nadzoru pedagogicznego, analizę efektów dotychczas podejmowanych działań, wyniki konsultacji z kadrami pedagogicznymi i rodzicami uczniów.

Pod uwagę wzięto także obecną sytuację demograficzną, potrzeby i oczekiwania rodziców dzieci i młodzieży z dysfunkcjami wzroku, które wpływają na sytuację placówki i wyznaczają nowe kierunki jej rozwoju. Uwzględniono zasoby kadrowe i organizacyjne placówki oraz potrzeby i zasoby środowiska lokalnego.

Ogólna charakterystyka Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci Słabowidzących nr 8 im. dr Zofii Galewskiej w Warszawie

Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy Dla Dzieci Słabowidzących Nr 8 im. dr Zofii Galewskiej w Warszawie, jest publiczną placówką oświatową z 65-letnią tradycją. Specjalna Szkoła Podstawowa nr 151, Specjalne Gimnazjum nr 51, Specjalne Liceum Ogólnokształcące Nr CXXXVI i Specjalna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 62 kształcą, wychowują i przygotowują do samodzielnego życia uczniów słabo widzących,

w tym uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną oraz sporadycznie uczniów niewidomych. Placówka prowadzi również wczesne wspomaganie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym. W Ośrodku działa też Specjalistyczny Punkt Konsultacyjny dla uczniów z dysfunkcjami wzroku.

Zbiorowość uczniów Ośrodka jest bardzo zróżnicowana pod względem wieku (od 6 do 24 lat) stopnia i rodzaju niepełnosprawności (oprócz dysfunkcji wzroku wielu uczniów ma inne niepełnosprawności lub cierpi na choroby przewlekłe). Uczniowie pochodzą z Warszawy oraz z całej Polski, głównie z województwa mazowieckiego i terenów północno – wschodnich, z rodzin o zróżnicowanym statusie społecznym i różnych stylach wychowania, posiadających różne warunki materialne.

Placówka dysponuje internatem dla uczniów spoza Warszawy. Ośrodek zapewnia uczniom specjalistyczne zajęcia rewalidacyjne oraz proponuje bogatą ofertę atrakcyjnych, bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych. Zajęcia prowadzone są nie tylko przez nauczycieli zatrudnionych w ośrodku, ale także przez wolontariuszy, trenerów i specjalistów organizacji pozarządowych oraz pracowników warszawskich ośrodków kultury.

Pogram działań dydaktycznych oparty o podstawy programowe zatwierdzone przez MEN zawiera modyfikacje uwzględniające potrzeby i możliwości ucznia słabo widzącego.

Bazę lokalową ośrodka stanowi kompleks budynków szkoły i internatu wraz z łącznikiem. Ośrodek posiada łącznie:

- 17 sal lekcyjnych w tym pracownie fizyczno-chemiczną, techniczną przyrodniczo-geograficzną, muzyczną
- 2 pracownie komputerowe
- bibliotekę,
- 2 świetlice szkolne
- stołówkę szkolną z zapleczem kuchennym,
- salę gimnastyczną (niepełnowymiarową) z zapleczem
- gabinety specjalistyczne: logopedyczny, SI, nauki brajla, terapii widzenia, orientacji przestrzennej, rehabilitacji, terapii podstawowej i pedagogicznej, pedagoga i psychologa, wczesnego wspomaganie rozwoju, sala doświadczeń świata
- pomieszczenia administracyjne i techniczne
- pomieszczenia sanitarne dla uczniów i personelu

W ośrodku funkcjonuje finansowany z Narodowego Funduszu Zdrowia gabinet pielęgniarki szkolnej, która udziela uczniom pomocy w zakresie podstawowej opieki pielęgniarki szkolnej. Uczniowie i ich rodzice korzystać mogą też z pomocy okulisty.

Ośrodek pełni w środowisku lokalnym i środowisku osób z dysfunkcjami wzroku znaczącą rolę, jest nie tylko miejscem nauki i rewalidacji dzieci i młodzieży, ale również organizatorem lub współorganizatorem licznych akcji, przedsięwzięć i imprez o charakterze wychowawczym, opiekuńczym, a także sportowym, kulturalnym i rewalidacyjnym.

W ostatnich latach organizowaliśmy między innymi festiwal OKULAR (przeгляд twórczości artystycznej młodzieży z dysfunkcjami wzroku z całej Polski), dni otwarte ośrodka w ramach Dni Sąsiada na Solcu, Szachowe Mistrzostwa Polski Słabowidzących i Niewidomych Juniorów.

Kadrę pracowniczą Ośrodka stanowią nauczyciele, pracownicy pedagogiczni oraz pracownicy administracji i obsługi. Łącznie jest to ok. 100 osób. Wszyscy nauczyciele i pracownicy pedagogiczni posiadają wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym i kwalifikacje tyflopedagogiczne. Wielu nauczycieli posiada uprawnienia do nauczania więcej niż jednego przedmiotu. Bardzo dobrze przygotowana do pracy jest kadra nauczycieli prowadzących zajęcia rewalidacyjne. Nauczyciele ciągle podwyższają swoje kwalifikacje poprzez doksztalcanie i doskonalenie w ramach szkoleń WDN, na kursach, studiach podyplomowych oraz poprzez inne formy edukacji.

Mocne strony Ośrodka i szanse na rozwój:

- wysoko wykwalifikowana, zaangażowana i doświadczona kadra pedagogiczna, ze specjalistycznym przygotowaniem do pracy z uczniem słabo widzącym, zapewnia właściwą realizację statutowych zadań placówki,
- napływ młodych nauczycieli do pracy w ostatnich latach,
- możliwość indywidualizowania procesu nauczania i wychowania; min. dzięki małym liczbom klasom,
- zapewnienie wszystkim uczniom efektywnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym zajęć rewalidacyjnych, zaplanowanych w oparciu o wnikliwą diagnozę funkcjonalną dokonywaną w Ośrodku i realizowanych zgodnie IPET -mi;
- bogata oferta nieodpłatnych zajęć pozalekcyjnych; systematyczne pozyskiwanie funduszy na ich prowadzenie (WIE, współpraca z organizacjami pozarządowymi, wolontariuszami, instytucjami kulturalnymi),
- małe liczne zespoły klasowe, dobre wyposażenie placówki w pomoce optyczne

- i specjalistyczne pomoce dydaktyczne i tyflotechniczne, dostęp do Internetu w większości sal lekcyjnych i internacie, co stwarza uczniom Ośrodka optymalne warunki do nauki,
- prawidłowy rozwój w zakresie informatyzacji szkoły, dobre wyposażenie w sprzęt komputerowy (w szkole jest 45 komputerów) i tablice multimedialne (9 tablic multimedialnych),
 - wysoki procent uczniów zdających pozytywnie egzamin dojrzałości, co jest dużym sukcesem szkoły w sytuacji, gdy są to uczniowie z trudnościami edukacyjnymi, dużymi ograniczeniami wzrokowymi, obciążeni dodatkowymi schorzeniami lub niepełnosprawnościami; znaczna część absolwentów podejmuje studia wyższe, pozostali uczniowie kontynuują naukę w szkołach policealnych, pomaturalnych lub podejmują pracę zawodową,
 - osiągnięcie na egzaminach i testach zewnętrznych (OBUT, test po VI klasie, egzamin gimnazjalny) wyników adekwatnych do możliwości uczniów, w przypadku uczniów zdolnych są to wyniki na średnim poziomie w Warszawie (osiągane pomimo niepełnosprawności),
 - osiągnięcie bardzo dobrych wyników w zawodach sportowych – ergowiosła, pływanie, showdown, szachy, taniec towarzyski; liczne nagrody i wyróżnienia w konkursach artystycznych (plastycznych i muzycznych), przeglądach teatralnych,
 - kultywowanie tradycji Ośrodka związanej z Patronką placówki,
 - udział Ośrodka w projektach edukacyjnych, w tym realizowanych ze środków UE
 - prawidłowy rozwój w zakresie informatyzacji szkoły, dobre wyposażenie w sprzęt komputerowy (w szkole jest 45 komputerów) i tablice multimedialne (9 tablic multimedialnych),
 - ścisła, harmonijna i owocna współpraca głównych organów Ośrodka: Dyrektora, Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców,
 - internat dla uczniów zamiejscowych ze stołówką gotującą na miejscu smaczne, zdrowe i niedrogie posiłki,
 - systematyczna współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz edukacji, kultury i zdrowia, wspólny udział w ciekawych przedsięwzięciach i projektach poszerzających ofertę edukacyjną Ośrodka,
 - możliwość korzystania przez uczniów z bezpłatnych konsultacji okulistycznych udzielanych przez wysokiej klasy lekarza okulistę z doświadczeniem w pracy z osobami słabowidzącymi,

- dobra lokalizacja, bliskość komunikacji miejskiej i dworców zapewnia dogodny dojazd uczniom z całej Warszawy, a także uczniom zamiejscowym,
- Ośrodek jest placówką otwartą, współpracującą ze szkołami ogólnodostępnymi, integracyjnymi i specjalnymi, podejmującą działania na rzecz integracji,
- Ośrodek zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa, życzliwą atmosferę, środowisko rówieśnicze, korzystnie wpływające na ich rozwój i poczucie własnej wartości.

Słabe strony Ośrodka i zagrożenia

- brak wystarczających środków budżetowych i pozabudżetowych na poprawę stanu technicznego bazy lokalowej (sala gimnastyczna, konieczność remontu części sal, termomodernizacji) oraz ryzyko braku stałego pełnego wyposażenia w powiększalniki stacjonarne,
- brak boiska szkolnego nadającego się do prowadzenia zajęć sportowych i rekreacji,
- niewielka ilość programów autorskich i innowacji pedagogicznych,
- baza lokalowa trudna do dostosowania do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, którzy są grupą potencjalnych uczniów placówki; brak wind,
- bardzo duże zróżnicowanie możliwości intelektualnych uczniów w tym samym zespole klasowym, które może powodować demobilizację uczniów zdolniejszych i utrudnia realizację podstawy programowej,
- niezadawalający poziom umiejętności informatycznych uczniów w zakresie bezwzrokowych technik komputerowych,
- mała motywacja do nauki części uczniów,
- niekorzystny klimat społeczny wokół szkolnictwa specjalnego, konkurencja ze strony szkół integracyjnych i szkół niepublicznych, co może skutkować brakiem naboru do klas pierwszych.

Wizja wychowanka Ośrodka opracowana przez Radę Pedagogiczną podkreśla, że nadrzędnym zadaniem Ośrodka jest wychowanie człowieka zdolnego do kierowania własnym życiem, posiadającego wiedzę ogólną i potrafiącego ją wykorzystać dla swojego dobra i dobra innych, posiadającego uniwersalny system wartości i biorącego aktywny udział w życiu społecznym.

Wychowanek Ośrodka powinien dbać o swoje zdrowie i sprawność fizyczną, mieć świadomość swojej niepełnosprawności i wynikających z niej ograniczeń i korzystać

z potrzebnych mu pomocy ułatwiających funkcjonowanie, w szczególności z nowoczesnych technik komputerowych. Konieczne jest, by samodzielnie, bezpiecznie poruszał się i orientował w przestrzeni.

Wychowanek powinien umieć dostrzegać potrzeby innych ludzi, nawiązywać prawidłowe relacje interpersonalne. W procesie wychowania i rewalidacji w Ośrodku, wychowanek jest wspierany w poczuciu własnej wartości, odkrywaniu własnego potencjału i możliwości, podejmowaniu działań sprzyjających realizacji marzeń. Posiada umiejętność dokonywania wyborów i jest świadomy odpowiedzialności za swoje postępowanie. Wychowanek powinien mieć wpojone zasady kultury osobistej, być wrażliwy na piękno natury i sztuki, mieć świadomość ekologiczną.

Celem pracy wychowawczej placówki jest ukształtowanie człowieka, który stosuje w życiu zasady moralne, podejmuje w sposób odpowiedzialny role społeczne, jest człowiekiem uczciwym, rzetelnie pracującym, dumnym ze swojej Ojczyzny i troszczącym się o jej dobro.

Proponowane kierunki działań i rozwoju placówki

Należy określić takie kierunki działania, które będą **rozwijać i poszerzać mocne strony** oraz - w miarę możliwości **likwidować słabe strony** placówki.

KONCEPCJA ROZWOJU OŚRODKA

Koncepcja funkcjonowania i rozwoju Ośrodka przedstawiona jest z podziałem na kilka obszarów:

- ✚ I. podnoszenie jakości kształcenia
- ✚ II. udzielanie uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej, działania rewalidacyjne, wychowawczo – o opiekuńcze i profilaktyczne
- ✚ III. zarządzanie, organizacja i nadzór pedagogiczny z uwzględnieniem polityki kadrowej
- ✚ IV. rozwijanie bazy lokalowej i wyposażenie w pomoce dydaktyczne
- ✚ V. funkcjonowanie w środowisku lokalnym i środowisku osób z dysfunkcjami wzroku, współpraca organizacjami, instytucjami, z rodzicami uczniów i promocja ośrodka

I. Podnoszenie jakości kształcenia wychowanków Ośrodka

Jednym z głównych oczekiwań rodziców i celem naszych działań jest przygotowanie dzieci do nauki w szkole wyższego poziomu, (w naszej placówce bądź w innej) zdanie przez

nich egzaminów zewnętrznych, podjęcie studiów lub dalszego kształcenia w szkołach policealnych. Dlatego naszym priorytetem jest dalsze **podnoszenie jakości nauczania**, co chcemy osiągnąć poprzez:

- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów przez **indywidualizację procesu nauczania**, zgodnie z potrzebami uczniów,
- propagowanie nowoczesnych metod nauczania dostosowanych tyflogicznie, w tym **metod aktywizujących oraz wykorzystujących technikę komputerową**,
- doskonalenie i ewaluowanie wewnątrzszkolnego systemu oceniania pod kątem wspierania i motywowania ucznia do nauki, **wprowadzanie elementów oceniania kształtującego**,
- kontynuowanie współpracy z pracodawcami i OSWG przy ul. Łuckiej w zakresie organizowania kształcenia praktycznego w szkole zawodowej,
- dążenie do opanowania przez uczniów umiejętności uczenia się poprzez poszukiwanie informacji, samokontrolę oraz praktyczne wykorzystanie wiedzy (np. projekty edukacyjne),
- udział uczniów w konkursach przedmiotowych, wynikających z ich zainteresowań,
- zachęcanie nauczycieli do innowacji pedagogicznych i tworzenia programów autorskich,
- poszerzanie oferty edukacyjnej szkoły zgodnie z oczekiwaniami uczniów i nauczycieli, jeśli będzie taka potrzeba zorganizowanie oddziału dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym oraz kształcenia w zawodzie pomocnik obsługi hotelowej w ZSZ dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- szersze wykorzystanie podręczników w wersji elektronicznej (min. ze strony ORE, udostępnianych przez wydawnictwa edukacyjne),
- pozyskiwanie wolontariuszy pomagających uczniom w świetlicy i internacie w odrabianiu lekcji.

Bardzo ważnymi elementami edukacji uczniów słabowidzących i niewidomych we współczesnej szkole jest **kształcenie językowe**. Nauczanie języków obcych w Ośrodku odbywa się z wykorzystaniem dobrych i nowoczesnych programów i metod nauczania, przy nowoczesnej bazie dydaktycznej oraz wykwalifikowanej kadrze. Dalszym kierunkiem naszych działań będzie kontynuacja organizowania wycieczek zagranicznych, wymiany młodzieży, współpraca ze studencką organizacją AISEC, planowanie dodatkowych godzin na język angielski zawodowy w ZSZO, językowe koła zainteresowań dla uczniów młodszych. Konieczne jest też wystąpienie do CKE z wnioskiem o lepsze dostosowanie zestawów egzaminacyjnych z języków obcych do potrzeb uczniów słabo widzących. Planujemy

programu kontynuację językowo – sportowego realizowanego we współpracy ze stowarzyszeniem CROSS dla uczniów gimnazjum i liceum.

Analogiczne zadania związane są z **edukacją komputerową**. Będziemy dążyć do zaopatrzenia w odpowiedni sprzęt wszystkich sal dydaktycznych oraz internatu. Posiadane obecnie dwie pracownie komputerowe pozwolą na realizowanie części podstawy programowej każdego przedmiotu z wykorzystaniem jednej z pracowni komputerowych. Należy propagować korzystanie przez nauczycieli i uczniów z e-booków, które są w Ośrodku jeszcze niedostatecznie wykorzystywane. Należy też rozważyć możliwość wykorzystywania tabletów w nauczaniu przedmiotowym.

Edukacja matematyczna jest dużym wyzwaniem dla naszych słabowidzących uczniów. Aby zwiększyć efektywność nauczania, poprawić poziom wiedzy i umiejętności uczniów zaplanowano dodatkowe godziny (po 1 w tygodniu dla większości klas) na zajęcia matematyczne i koła zainteresowań dla chętnych uczniów zdolnych. Należy zadbać o kontynuację współpracy i wdrożenie efektów wypracowanych we współpracy z Instytutem Badań i Maszyn Matematycznych - testowanie programu komputerowego ułatwiającego uczniom niewidomym i szcążtkowo widzącym matematyczny zapis komputerowy.

Znaczącym wymiarem współczesnej edukacji jest **indywidualizowanie pracy zgodnie z potrzebami ucznia**. Taki sposób myślenia i działania służy nie tylko podwyższaniu wyników nauczania, ale optymalizuje wspieranie rozwoju potencjału ucznia i udzielanie pomocy w sferach, w których napotyka na największe problemy.

Motywacja wszystkich uczniów do nauki będzie wzmocniana w oparciu o indywidualizację, metody aktywne, system oceniania z elementami oceniania kształtującego, spójny system wychowawczy, współpracę nauczyciele-wychowawcy internatu –rodzice uczniów, system nagród i wyróżnień. Kontynuowane będzie przyznawanie stypendiów fundowanych uczniom osiągnięciem bardzo dobre wyniki w nauce i udzielającym się społecznie. Eksponowane będą osiągnięcia i sukcesy uczniów oraz absolwentów w celu zwiększenia motywacji do nauki, rozbudzenia wśród uczniów chęci rywalizacji na polu edukacyjnym.

W dalszym ciągu należy zwracać uwagę na staranny wybór **programów nauczania oraz podręczników, pomocy edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych** dostosowanych do potrzeb uczniów słabo widzących, w szczególności drukowanych powiększonym drukiem.

II. Udzielanie uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej, działania rewalidacyjne, wychowawczo – o opiekuńcze i profilaktyczne

Indywidualne Programy Edukacyjno – Terapeutyczne. W Ośrodku wszyscy uczniowie są uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych z orzeczeniami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej do kształcenia specjalnego, co nakłada obowiązek opracowania dla każdego ucznia Indywidualnego Programu Edukacyjno – Terapeutycznego i realizacji zaplanowanych zajęć. Należy doskonalić realizację IPET-ów ze szczególnym naciskiem na wielospecjalistyczną diagnozę ucznia oraz zespołową pracę nauczycieli w tym zakresie, ewaluację osiągniętych efektów i bieżącą modyfikację działań rewalidacyjnych, a także wspieranie rodziców uczniów.

Bezwzrokowa obsługa komputera, doskonalenie technik brajlowskich. Dla wielu uczniów niezbędne jest intensywne nauki posługiwania się technologią informatyczną, z wykorzystaniem oprzyrządowania przeznaczonego dla osób słabo widzących lub niewidomych, umiejętność korzystania z programów komputerowych dla osób z dysfunkcjami wzroku, efektywniejsza nauka bezwzrokowego pisania na klawiaturze. Zajęcia takie są w szkole prowadzone, ale wymagają bardziej efektywnych metod uczenia (głównie techniki komputerowe). Należy kontynuować współpracę z fundacją Vectis w zakresie prowadzenia dodatkowych zajęć komputerowych dla uczniów oraz szkolenia nauczycieli.

Wielospecjalistyczna diagnoza funkcjonalna ucznia. Znaczna część uczniów Ośrodka ma dodatkowe niepełnosprawności i/lub choroby przewlekłe. Z roku na rok wzrasta liczba uczniów z autyzmem i zespołem Aspergera, co nakłada na placówkę obowiązek prowadzenia właściwego rozpoznania potrzeb ucznia, jak również stosowania specjalistycznej pomocy ukierunkowanej na ich zaspokojenie. Należy rozważyć utworzenie międzyklasowej grupy terapeutycznej dzieci z autyzmem i z zespołem Aspergera, z którą psycholog szkolny będzie prowadził zajęcia podnoszące kompetencje społeczne i komunikacyjne.

Naukę orientacji przestrzennej i bezpiecznego samodzielnego poruszania się oraz usprawnianie widzenia powinniśmy traktować priorytetowo. Należy stale dbać o zaopatrzenie w potrzebne środki dydaktyczne oraz zapewnienie potrzebnej liczby godzin

tak, aby utrzymać bardzo dobry poziom tych zajęć oraz zapewnić je wszystkim potrzebującym uczniom w optymalnym wymiarze godzinowym.

Realizacja zajęć rewalidacyjnych. Dużym wyzwaniem dla organizacji zajęć rewalidacyjnych i innych pozalekcyjnych jest włączanie zajęć specjalistycznych i zajęć rewalidacyjnych w tygodniowy rozkład zajęć szkoły i internatu oraz przestrzeganie zasad higieny pracy umysłowej ucznia tak, aby nie był nadmiernie obciążony.

Praca z uczniem zdolnym. W Ośrodku jest niezbyt liczna grupa uczniów zdolnych. Praca z nimi powinna opierać się na zajęciach kół przedmiotowych i zróżnicowaniu formach i metod pracy na lekcjach. Wyzwaniem i ważnym zadaniem dla grona pedagogicznego będzie wypracowanie systemu motywującego uczniów zdolnych do nauki.

Zajęcia pozalekcyjne. Należy kontynuować rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów poprzez utrzymanie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych dostępnych dla jak najszerszego kręgu uczniów oraz zwiększenie oferty zajęć dla uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną o zajęcia o charakterze praktycznym.

Doradztwo zawodowe. Należy rozszerzyć ofertę zajęć z doradztwa zawodowego, wyeksponować w programach nauczania treści przygotowujących uczniów do wymogów rynku pracy, przygotowywać młodzież do wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia oraz zapewnić jej pomoc w realistycznej ocenie własnych możliwości i uzdolnień, a także opracować kompleksowy program działań z zakresu preorientacji zawodowej w poszczególnych typach szkół. Zadanie to będzie realizowane poprzez szkolenia kadry, w szczególności psychologa pełniącego funkcję doradcy zawodowego, ściślejszą współpracę z WCIES oraz z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną TOP.

Opieka psychologa i pedagoga szkolnego; w związku z wejściem w życie od 01.09.2016 roku rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 02.11. 2015 roku (Dz.U. z 13.11.2015 r poz. 1872) w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach w Ośrodku zwiększono ilość etatów dla psychologa i pedagoga szkolnego. Dzięki temu większa liczba wychowanków będzie miała zapewnioną terapię pedagogiczną i opiekę psychologiczną, a nauczyciele uzyskają większe wsparcie w sytuacjach kryzysowych związanych z trudnymi zachowaniami uczniów. W oparciu o psychologów i pedagogów

zwiększona będzie też liczba zajęć przygotowujących najstarszych wychowanków do samodzielności w dorosłym życiu.

Realizacja programu wychowawczego poprzez :

- aktywny udział uczniów w uroczystościach o charakterze rocznicowym i patriotycznym,
- utrwalanie wśród nauczycieli, uczniów i pracowników niepedagogicznych znajomości szkolnych procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- rozwijanie samorządności uczniów; wspieranie funkcjonowania samorządu szkolnego i internatowego,
- kontynuacja działania w Ośrodku wolontariatu uczniowskiego,
- uczenie wychowanków aktywnych form spędzania czasu poprzez kontynuację już istniejących zajęć pozalekcyjnych i specjalistycznych (zajęcia teatralne, taneczne, sportowe, informatyczne, plastyczne, usprawniania manualnego, majsterkowanie, kulinarne, turystyczno-krajoznawcze, chór, kółko szachowe) oraz rozpoznawanie potrzeb wychowanków, poszukiwanie atrakcyjnych form zajęć i objęcie nimi jak najszerszego grona uczniów np. zajęcia fotograficzne.
- kontynuacja uczestnictwa uczniów w akcjach charytatywnych np. Góra Grosza, pomoc dzieciom z krajów Trzeciego Świata, Świąteczna Paczka, Wielka Paka Dla Głodnego Dzieciaka, pomoc schroniskom dla zwierząt.

Realizacja programu profilaktyki poprzez:

- zapobieganie uzależnieniom: nikotynizm, picie alkoholu, zażywanie narkotyków, niekontrolowane (nałogowe) korzystanie z gier komputerowych, Internetu, telefonu komórkowego w oparciu o programy profilaktyczne i psychoedukacyjne,
- kontynuacja współpracy z organizacjami i instytucjami zajmującymi się profilaktyką uzależnień np. OPTA, „Dzieci Niczyje”, Monar, Kid Protect, Straż Miejska, policja,
- dokonywanie na bieżąco analizy skuteczności i ewentualnej korekty działań profilaktycznych,
- wykorzystywanie opracowanych procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- organizowanie szkoleń dla nauczycieli i zajęć dla uczniów prowadzonych przez specjalistów z zakres profilaktyki.

Edukacja prozdrowotna i proekologiczna:

- uczenie wychowanków racjonalnego odżywiania się (min. zapobieganie otyłości, anoreksji), kontynuowanie rozpoczętych programów, inicjowanie nowych działań, współpraca z SGGW, Uniwersytetem Medycznym,
- promowanie aktywnego trybu życia, uprawiania sportów bezpiecznych dla osób słabo widzących: pływanie (kontynuacja zajęć pływackich na warszawskich basenach), lekka atletyka, taniec, tenis stołowy, kręgle, ergowiosła,
- wyrabianie świadomości ekologicznej poprzez organizowanie zajęć tematycznych, współpraca z instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska, udział w konkursach ekologicznych, kontynuacje segregowania śmieci.

Działalność opiekuńcza:

- stała współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, sądami rodzinnymi, kuratorami sądowymi,
- organizowanie pomocy rzeczowej, pieniężnej (stypendia socjalne) dla dzieci pochodzących z rodzin ubogich i pozyskiwanie sponsorów wspierających najuboższe dzieci (opłaty za posiłki, zakup podręczników, kieszonkowe),
- dbałość o wyposażenie i realizację programów w **świetlicy szkolnej**, gdzie dzieci spędzają po zajęciach szkolnych dużo czasu oraz pozyskanie wolontariuszy pomagających w odrabianiu lekcji.

III. zarządzanie, organizacja i nadzór pedagogiczny z uwzględnieniem polityki kadrowej

IV. Rozwijanie bazy lokalowej i dydaktycznej Ośrodka

Baza lokalowa i dydaktyczna tworzy **warunki nauki i pracy**, które pozwalają realizować założone cele dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze. Mimo przeprowadzonych w ostatnich latach remontów budynku ośrodka wymagają dalszych remontów i modernizacji. Za prace priorytetowe uważa się:

- termomodernizację budynków – rozpoczęte są prace projektowe na poziomie miasta,
- remont sali gimnastycznej wraz z zapleczem,
- budowę nowego boiska szkolnego oraz doposażenie placu zabaw i rewitalizacja terenów zielonych wokół szkoły,

- remont i modernizację kilku sal lekcyjnych w szkole (biologiczna, j. polskiego, zajęć technicznych) oraz sypialni i korytarzy w internacie,
- remont odzyskanego mieszkania i zaadaptowanie go do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych (logopedycznych, terapii pedagogicznej, rehabilitacji podstawowej),
- utworzenie nowych gabinetów do zajęć pozalekcyjnych i rewalidacyjnych: sali SI, gabinetu psychologa i pedagoga, drugiego gabinetu terapii widzenia,
- przeznaczenie dodatkowej sali na potrzeby świetlicy dzieci młodszych,
- remont zaplecza kuchni, pokoju intendentury,
- rozważenie potrzeby zainstalowania wind,
- sukcesywna wymiana oświetlenia w salach lekcyjnych ,

Realizacja powyższych planów będzie zależała w dużej części od pozyskania na te cele środków budżetowych.

W zakresie **wyposażenia i zaopatrzenia ośrodka w pomoce dydaktyczne** priorytetami będą:

- zakup powiększalników stacjonarnych – niezbędne jest zakup 1-2 szt. każdego roku,
- wzbogacenia księgozbioru biblioteki (w tym w audiobooki) i rozbudowa biblioteki szkolnej
- dalsza informatyzacja szkoły w tym wzbogacanie jej o nowe oprogramowania edukacyjne, sukcesywna wymiana sprzętu komputerowego, zakup tabletów,
- zakup kolejnych tablic interaktywnych,
- powiększanie zasobów pomocy dydaktycznych tzw. przedmiotowych,
- systematyczna wymiana mebli szkolnych, stolików oraz krzeseł, przyrządów gimnastycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,

Promocja Ośrodka; w sytuacji niżu demograficznego oraz ekspansji szkolnictwa integracyjnego, promocja ośrodka, rzetelna informacja, pokazywanie walorów kształcenia w nim uczniów i jego specyfiki jest dla społeczności ośrodka bardzo ważnym zadaniem Do najważniejszych działań w tym obszarze zaliczyć należy:

- organizowanie dni otwartych - konferencji dla rodziców dzieci słabo widzących i niewidomych,
- opracowanie nowej strony internetowej tak, żeby mogła w sposób nowoczesny i atrakcyjny przedstawiać nasze bieżące działania, problemy i dokonania, być najszybszym sposobem kontaktu rodzice – szkoła, szkoła – środowisko lokalne, a zarazem być naszą wizytówką i służyć promocji,

- aktualizację informacji o ośrodku na portalu m.st. Warszawy -Pomoc Dziecku,
- utrzymywanie współpracy z mediami, w tym z czasopismami środowiska osób z dysfunkcjami wzroku (Pochodnia, Światelko, Promyczek, Nasze Dzieci, Wiedza i myśl, miesięcznik Cross),
- współpracę z Polskim Związkiem Niewidomych i jego oddziałami terenowymi,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku placówki w środowisku lokalnym poprzez współpracę z parafią, osiedlowymi domami kultury, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi oraz innymi organizacjami i instytucjami, ,
- udział w corocznych obchodach „Dnia sąsiada” na Powiślu,
- organizację kolejnej edycji festiwalu O.K.U.L.A.R. stanowiącego przegląd twórczości dzieci i młodzieży niewidomych i słabowidzących,
- współpracę ze środowiskami twórców w celu nakręcenia filmu dokumentalnego o losach wychowanków Ośrodka – współpraca została rozpoczęta i jest na etapie wyboru bohaterów filmu,
- przygotowywanie na bieżąco materiałów promocyjnych (foldery, plakaty, ulotki),
- rozpowszechnianie materiałów promujących szkołę w szpitalach i poradniach okulistycznych, ośrodkach pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych, szkołach i przedszkolach,
- włączenie rodziców uczniów do działań promocyjnych.

✚ V. Współpraca z rodzicami uczniów, środowiskiem lokalnym, innymi szkołami, instytucjami i organizacjami związanymi z kulturą i oświatą

Współpraca ze **środowiskiem lokalnym** to ważny element pracy ośrodka. Należy kontynuować i rozwijać współpracę z kościołem parafialnym, osiedlowym klubem, domem pomocy społecznej, właścicielami okolicznych sklepików i poszczególnymi mieszkańcami, którzy są nam życzliwi, i na miarę możliwości wspomagają nas.

Rodzice są i będą bardzo ważnym partnerem w formowaniu pracy w Ośrodku. Posiadają swoją reprezentację, która jako Rada Rodziców uchwała bądź opiniuje wiele programów, projektów i propozycji. Rodzice mogą liczyć na szerokie wsparcie ze strony szkoły, na pomoc psychologiczno – pedagogiczną, doradztwo pedagoga i psychologa oraz pielęgniarki szkolnej. Należy w dalszym ciągu włączać rodziców uczniów do organizacji uroczystości i imprez. Warte rozważenia jest organizowanie lekcji otwartych dla chętnych

rodziców oraz wznowienie spotkań warsztatowych dla rodziców prowadzonych przez pedagoga, psychologa i nauczycieli różnych specjalności..

Ważnym zadaniem jest też wspieranie rozwoju i ścisła **współpraca z Fundacją Pomocy Dzieciom i Młodzieży Słabowidzącym i Niewidomym przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla dzieci Słabowidzących nr 8 w Warszawie** założoną przez rodziców i nauczycieli w 2011 roku, która jako organizacja pożytku publicznego wspiera ośrodek w zakupie pomocy dydaktycznych, organizowaniu wyjazdów uczniów, realizacji programów edukacyjno-wychowawczych.

Należy **kontynuować i rozwijać współpracę z podmiotami poza lokalnymi**, których działalność poszerza ofertę edukacyjną i służy rozwojowi naszych uczniów: placówkami dla dzieci i młodzieży słabo widzącej w Polsce, szkołami ogólnodostępnymi – LO im. Baczyńskiego, LO im. S. Batorego, LO im. A. Mickiewicza, gimnazjum społecznym STO, Szkołą Podstawową nr 95 im. Garibaldiiego, przedszkolami specjalnymi i integracyjnymi.

Ośrodek powinien kontynuować **współdziałanie ze szkołami wyższymi** w zakresie organizacji praktyk pedagogicznych, przeprowadzaniu badań naukowych i realizacji programów edukacyjnych i profilaktycznych dla uczniów: Akademią Pedagogiki Specjalnej, Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Akademią Wychowania Fizycznego, Akademią Sztuk Pięknych, Współpraca z Politechniką Warszawską, Współpraca z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi i w Warszawie oraz innymi.

Należy kontynuować **współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz oświaty**. Będą to w szczególności: CROS - Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących, Polski Związek Niewidomych, Młodzieżowy Dom Kultury im. Wł. Broniewskiego, Społem Warszawska Spółdzielnia Spożywców Śródmieście, Fundacja Szansa dla Niewidomych, Program Trzeci Polskiego Radia, Fundacja Nowa Praca Niewidomych, Fundacja Vis Mayor, Klub Sportowy Niepełnosprawnych START Warszawa, Klub Sportowy Niewidomych i Słabowidzących SYRENKA, Fundacja Pracownia Badań i Dynamizowania Rozwoju Vectis, Parafia Matki Bożej Częstochowskiej przy ul. Zagórnej, AIESEC Polska Komitet Lokalny Warszawa, Szkoła Główna Handlowa. Współpraca ta przyczynia się do wzbogacenia oferty zajęć dla uczniów, integruje środowisko, pomaga w doposażeniu ośrodka w specjalistyczne pomoce dydaktyczne, mobilizuje społeczność ośrodka do rozwoju.

DZIAŁANIA PRIORYTETOWE NA LATA 2016/2017 – 2020/2021

1. Inwestowanie w kadrę ośrodka, w szczególności w kadrę pedagogiczną poprzez szkolenia, wspieranie inicjatyw, stwarzanie możliwości wymiany doświadczeń z nauczycielami innych szkół w Warszawie, Polsce i zagranicą.
2. Dbłość o wysoki poziom zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych i wychowawczych z uwzględnieniem indywidualizacji; dokonywanie systematycznej analizy efektów, wdrażanie wyciągniętych wniosków.
3. Dalsze prowadzenie zajęć z bezwzrokowych technik komputerowych dla uczniów zagrożonych utratą wzroku, szczerkowo widzących i niewidomych.
4. Dbłość o prawidłowy przepływ informacji w placówce poprzez modernizację strony internetowej Ośrodka, utrzymywanie profilu Ośrodka na facebooku, wdrażanie pracowników do systematycznego korzystania z e-mailowej poczty służbowej.
5. Wprowadzenie dziennika elektronicznego.
6. Dalsze promowanie Ośrodka poprzez pracę zespołu ds. promocji i włączenie w nią całego grona pracowników, a także rodziców, uczniów i absolwentów, współpracę z przedszkolami, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, ośrodkami zdrowia.
7. Rozważenie potrzeb i możliwości w zakresie utworzenia klasy uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną (wzrok i niepełnosprawność intelektualna umiarkowana) oraz klasy przysposabiającej do zawodu, a także gabinetu ort optycznego.
8. Rozwijanie i promowanie działu wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci słabo widzących oraz punktu konsultacyjnego dla rodziców i nauczycieli uczniów z problemami wzrokowymi.
9. Remont sali gimnastycznej i boiska szkolnego.
10. Termomodernizacja budynku Ośrodka.

ZAKOŃCZENIE

Ambicją naszą jest, żeby Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Dla Dzieci Słabowidzących w Warszawie był placówką nowoczesną, wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom dzieci słabo widzących i ich rodziców, przyjazną wszystkim osobom w niej przebywającym, w której panuje życzliwa atmosfera oparta na wzajemnym zaufaniu i szacunku. Będziemy starać się, żeby nie tracąc osiągniętego dorobku, otwierać się na zmiany i podążać za zmieniającymi się potrzebami uczniów.

Opracowanie:

Beata Kotowska

Anna Baszniak

Warszawa, 13.09.2016 rok